

man betragtede som den sidste Fæstning. Jeg troer egentlig ikke, at den ærede Rigsdagsmand er berettiget til at forudsætte en saadan Tanke hos Regjeringen, fordi den har forelagt dette Lovforslag. Og naar han paaviste, at Regjeringen havde al ønskelig Frished til at etablere Garnisonerne paa en hensigtsmæssig Maade ved at følge de nuværende Brigadefredes Grændser, da havde han neppe ganske Ret, og at henlægge den 4de Brigadefredes Garnisonssted til Samsø, troer jeg dog ikke, at han for Alvor har meent, var en Bet. han vilde anvise Regjeringen; men derimod var der andre Brigadefrede, hvortil der, som jeg før udtalte, kunde være fuldkommen besøiet Grund at forflyde Landets Garnisonssteder. Der er jo ikke Spørgsmaal om ved Ordningen af saadanne Forhold, ved at lægge en Plan for hele Landets Forsvarsvæsen, at bekytte en særlig Deel af Landet paa en mere betryggende Maade end en anden Deel; der er Spørgsmaal om at ordne Landets Forsvar, at lede det paa en saadan Maade, at vi kunne haabe at gaae seirrigt ud af Kampen, eller idetmindste at staae saalænge, indtil der kan komme Hjælp til os paa anden Maade, og det er et Spørgsmaal, om den Deel af Landet, hvor Forsvaret skal føres, med Hensyn til Beboernes Velvære vil blive gunstigere stillet end den Deel af Landet, som midlertidig bliver opgiven. Jeg skal vedblivende, som jeg udtalte forrige Gang, jeg havde Ørdet, tillade mig at anbefale Thinget, at tage Loven, saaledes som den her foreligger. Den har, som jeg ogsaa tidligere har udtalt, været Gjenstand for en omhyggelig og nøiagtig Prøvelse i det andet Thing; og jeg troer, at man der har vurderet paa en rigtig Maade Krigsbestyrelsens Anskuelse, vurderet de Grunde, som Krigsministeren har anført, og at man har taget alt tilbørligt Hensyn til at fikke Communerne. Det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgfreds (Th. Nielsen) udtalte, at han saae en Betyggelse for Communerne deri, at det paa en vis Maade var Indenrigsministeriet, som skulde give sit Samtykke til de Foretagender, som Communerne vilde indlade sig paa. Jeg troer slet ikke, at man behøver at søge denne Betyggelse hos Indenrigsministeriet. Indenrigsministeriet skal efter

min Mening varetage Indquarteringsfondens Interesse; som det nærmest er sat til at varetage; men Communerne's Interesser antager jeg mere fuldkommen varetagne i Communalbestyrelserne; de ville vide at vogte dem paa en hensigtsmæssig og god Maade. Jeg troer ikke, at man behøver at frygte for, at Communalbestyrelserne, loffede af de Fordele, en Garnison — og i de allerfleste Tilfælde en ikke meget talrig Garnison — Nærværelse i Kjøbstaden vilde medføre, vilde indlade sig paa storartede Byggeforetagender; hvilket det, som jeg før udtalte, slet ikke er Krigsbestyrelsens Mening at forlange af Kjøbstæderne. Det, Krigsbestyrelsen vil forlange, er at faae Forholdet hensigtsmæssigt og godt ordnet, ikke indrettet efter en saadan Plan og Maalestof, som gjør sig gjældende hos de store krigsførende Magter, men afspejlet efter vore egne bestedne og smaa Forhold.

Th. Nielsen: De Talere, som havde Ørdet nærmest efter mig, gik ud fra den Forudsætning, at jeg var særdeles vel tilfreds med Loven. Imidlertid er dette ingenlunde Tilfældet. Jeg har kun meent, at Sagen havde Banfælighed, hvorledes vi end ordnede den, og at Banfælighederne ikke kunde siges at være mindre, enten Ministeriet kom med en Lov eengang for alle, en Lov, som for alle Byers Vedkommende bestemte, hvor Garnisonerne skulde være, eller det kom med en Lov for een By ad Gangen. Naar det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgfreds (Winther) bemærkede, at han i Hovedprincippet var ganske enig i den Sætning, at Rigsdagen ikke skal give sig til at administrere i det Uendelige, men at jeg havde gjort en urigtig Anvendelse deraf, da skal jeg dertil kun bemærke, at jeg meget vel veed, at det, om vi f. Ex. vedtage Lovene efterhaanden om, hvor Garnisonerne skulle være, eller vi vedtage en Lov derom eengang for alle, ikke i sig selv er at administrere, det kjender jeg meget godt, men jeg skal dog give det ærede Medlem at betænke, om det dog ikke ialfald indirekte bliver at gribe lidt ind, naar Overenskomsterne skulle forelægges her for denne Forsamling, forinden Byerne kunne faae at vide, om de vilde faae Garnison eller ikke.